

Prawo konkurencji w czasach COVID-19 | cz. 4 Relacje z konkurentami

7 kwietnia 2020

W ramach naszych ostatnich alertów przedstawiamy główne ryzyka i wyzwania, z jakimi w świetle przepisów prawa ochrony konkurencji będą musieli zmierzyć się przedsiębiorcy w sytuacji rynkowej związanej z pandemią COVID-19.

W tym materiale omawiamy zagadnienia dotyczące porozumień pomiędzy przedsiębiorcami – w tym polityki „poluzowania” oceny takich porozumień – przez liczne europejskie organy ochrony konkurencji, włączając Prezesa UOKiK.

1. Czy prawo konkurencji ulega wyłączeniu na czas kryzysu?

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie przewiduje wyłączenia jej przepisów na czas kryzysów ekonomicznych, takich jak np. kryzys związany z pandemią COVID-19. W związku z tym, także w obecnej sytuacji przedsiębiorcy muszą w dalszym ciągu bezwzględnie stosować przepisy prawa antymonopolowego. Nie oznacza to jednak zupełnego zakazu współpracy pomiędzy przedsiębiorcami – nawet konkurentami – co opisujemy poniżej.

2. Stanowisko ECN - ważna wskazówka dla każdego przedsiębiorcy z UE

23 marca 2020 rok w ramach European Competition Network (ECN), do którego należą Komisja Europejska oraz wszystkie organy ochrony konkurencji krajów Unii Europejskiej, w tym Prezes UOKiK, zostało wydane wspólne stanowisko co do stosowania prawa konkurencji w czasach kryzysu związanego z pandemią COVID-19. Zgodnie z jego treścią organy ochrony konkurencji zdają sobie sprawę z tego, że **obecna sytuacja jest nadzwyczajna i może powodować potrzebę współpracy pomiędzy przedsiębiorcami**, aby zapewnić dostawy i sprawiedliwą dystrybucję deficytowych produktów dla wszystkich konsumentów. Ponadto **ECN oświadczył, że nie będzie interweniować przeciwko niezbędnym i czasowym środkom wdrożonym przez przedsiębiorców w celu uniknięcia niedoborów dostaw**. Zdaniem ECN w obecnej sytuacji mało prawdopodobne jest bowiem, aby tego rodzaju porozumienia ograniczały konkurencję, a nawet gdyby tak się stało, to związane z nimi korzyści przeważają negatywne skutki dla rynku. Co istotne, stanowisko to nie dotyczy wyłącznie porozumień horyzontalnych – może dotyczyć także porozumień wertykalnych.

Powyższe stanowisko jest spójne z wcześniejszymi działaniami licznych organów ochrony konkurencji. W ostatnich dniach bowiem wiele z nich liberalizowało podejście do przepisów prawa konkurencji, mając na uwadze konieczność walki z COVID-19.

Przykładowo:

Zapraszam
do kontaktu

dr Dariusz Aziewicz
Radca prawny, specjalista
prawa konkurencji
T: +48 22 50 50 738
dariusz.aziewicz
@eversheds-sutherland.pl

eversheds-sutherland.pl

- Rząd Norwegii przyznał tymczasowe zwolnienie ze stosowania przepisów prawa antymonopolowego, aby umożliwić liniom lotniczym (SAS i Norwegian) współpracę na trasach i w ramach rozkładów lotów.
- W Wielkiej Brytanii tymczasowo wyłączono stosowanie prawa antymonopolowego wobec supermarketów współpracujących w celu dostarczania żywności konsumentom. Brytyjski organ antymonopolowy wydał nawet wytyczne co do jego podejścia do współpracy przedsiębiorców w ramach przeciwdziałania skutkom COVID-19.
- Niemiecki organ ochrony konkurencji oświadczył, że jest gotowy dostosować przepisy prawa w ten sposób, aby uniknąć niedoborów żywności.
- W Australii zezwolono na współpracę dostawców sprzętu medycznego tak, by uniknąć niedoborów m.in. wentylatorów czy też sprzętu ochrony osobistej.
- W Holandii zezwolono na wymianę informacji pomiędzy supermarketami co do posiadanych zasobów, dystrybutorom żywności zezwolono na współpracę, hurtownikom leków – na wymianę informacji dotyczących sprzedaży.

ECN nie przedstawiła jednak szczegółowych wytycznych co do ewentualnego „zwolnienia” ze stosowania przepisów prawa antymonopolowego. Wskazała tylko, że gdyby przedsiębiorcy mieli problem czy wątpliwości ze stosowaniem nowego podejścia, to mogą skontaktować się z krajowymi organami w celu zasięgnięcia od nich nieformalnych wskazówek. Pomimo tego, do dnia, w którym publikujemy ten tekst, nie pojawiła się żadna informacja ze strony Prezesa UOKiK o możliwości i procedurze ewentualnych konsultacji. Komisja Europejska uruchomiła natomiast skrzynkę e-mail, na którą można dostarczać nieformalne zapytania w celu skonsultowania się z unijnym organem.

Powyższe sprawia, że zasady każdej współpracy, która mogłaby zostać dozwolona, muszą być w dalszym ciągu poddane dokładnej analizie antymonopolowej, także przed ich ewentualnym konsultowaniem z właściwym organem.

3. Kiedy współpraca pomiędzy konkurentami jest dozwolona w „tradycyjnych” ramach prawa konkurencji?

Stanowisko ECN nie jest niezbędne do tego, by zgodne z prawem były porozumienia lub kontakty pomiędzy konkurentami. Nawet bowiem w „tradycyjnych” ramach prawa konkurencji współpraca pomiędzy przedsiębiorcami nie jest absolutnie zakazana. Prawo konkurencji zakazuje tylko takiej współpracy, która ma antykonkurencyjny cel lub skutek.

W każdej sytuacji rynkowej – kryzysowej lub nie kryzysowej – przepisy prawa konkurencji, pod pewnymi warunkami pozwalają m.in. na zawieranie pomiędzy konkurentami:

- tzw. **porozumień specjalizacyjnych**, np.
 - specjalizacji wzajemnej – gdzie jedna ze stron zobowiązuje się całkowicie lub częściowo do zaprzestania produkcji określonych towarów i do nabywania ich od drugiej strony, która zobowiązuje się towary te produkować,
 - wspólnej produkcji – w ramach których strony zobowiązują się wspólnie produkować określone towary.
- tzw. **porozumień badawczo-rozwojowych**, np.
 - wspólnego prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

W ramach przepisów prawa ochrony konkurencji mogą też być dozwolone:

- tzw. **grupy zakupowe** – skutkiem których jest możliwość otrzymania niższej ceny lub lepszych produktów dla konsumentów;
- **porozumienia o komercjalizacji** – czyli współpraca w ramach sprzedaży, dystrybucji lub promocji danych produktów;

- **porozumienia o standaryzacji produktów** – dla definiowania wymogów technicznych lub jakościowych dla produktów.

Warto też pamiętać, że **spotkania pomiędzy konkurentami** – dopóki nie doprowadzają do wymiany informacji sensytywnych – także są dozwolone. Niemniej jednak, z uwagi na łatwość przekroczenia dozwolonych ram, każda współpraca pomiędzy konkurentami powinna być poddana dokładnej analizie antymonopolowej.

4. Na co warto zwracać uwagę

- Dobór sposobu współpracy zgodnie z zasadami prawa ochrony konkurencji.
- Analizę antymonopolową przed zastosowaniem „tradycyjnych” form dozwolonej współpracy.
- Analizę antymonopolową ewentualnych porozumień będących odpowiedzią na wyzwania pojawiające się w związku z sytuacją rynkową związaną z pandemią COVID-19 – przed konsultacją porozumienia z organem.
- Kontakty pomiędzy przedsiębiorcami, m.in. w trakcie spotkań stowarzyszeń branżowych, dotyczących przykładowo obecnej sytuacji kryzysowej, podczas których należy wdrożyć i zachować szczególne zasady bezpieczeństwa.

Wspieramy w czasie kryzysu

Jeśli potrzebują Państwo porady prawnej w zakresie wpływu zagrożenia koronawirusem na Państwa biznes, nasz multidyscyplinarny zespół jest w pełnej gotowości do współpracy. Prosimy o kontakt na poniższy adres:

coronavirus@eversheds-sutherland.pl

Jeżeli Państwa firma działa za granicą i będą Państwo potrzebować wsparcia prawnego w konkretnym kraju, międzynarodowy zespół Eversheds Sutherland pozostaje do dyspozycji.

Webinaria i publikacje

Informacje o najbliższych webinarach oraz artykuły dotyczące wpływu epidemii na działalność biznesową znaleźć można na *naszej stronie* > >

Wiele istotnych informacji prawnych dotyczących innych państw znajduje się na uruchomionej przez Eversheds Sutherland stronie *Coronavirus Legal Hub* >>